

Aan:

de gemeenteraad

Onderwerp:

Rapport Rekenkamer Rotterdam '**Bijdragen aan de regionale economie**' over onderzoek naar economisch programma MRDH

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor om de acht hoofdconclusies van het rapport van de Rekenkamer Rotterdam '**Bijdragen aan de regionale economie**' naar het economisch programma van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag te onderschrijven en de vijf aanbevelingen over te nemen.

Tevens stellen wij u voor om het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen (1 tot en met 4) en de raad uiterlijk over een half jaar te rapporteren over de voortgang. Aanbeveling 5 is gericht aan de raad en kan door de commissie MHEK worden opgepakt.

Waarom dit voorstel? / Waarom nu voorgelegd?

De Rekenkamer Rotterdam heeft op 20 oktober 2022 het rapport '**Bijdragen aan de regionale economie**' naar het economisch programma van de MRDH aangeboden aan de gemeenteraad. Conform de 'Verordening rekenkamer Rotterdam' (artikel 12, lid 4) worden rapporten van de rekenkamer binnen drie maanden behandeld.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Raadsvoorstel d.d. 15 december 2021 Tweede tussenevaluatie van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) (21bb16126) (vastgesteld op 3 februari 2022)

Toelichting:

Eind 2014 is het vrijwillige samenwerkingsverband Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) opgericht. De MRDH, een gemeenschappelijke regeling van 23 gemeenten, heeft twee kerntaken. Allereerst heeft de MRDH vanuit het Rijk de status van vervoerregio gekregen en daarmee ook wettelijke taken rond verkeer en vervoer voor de regio. Dat houdt in dat de MRDH opdrachtgever is voor het openbaar vervoer in de 23 gemeenten en subsidies verstrekt voor verkeer- en vervoerprojecten. Dit alles gebeurt vanuit middelen die zij hiervoor van het Rijk ontvangt. De begroting voor deze taak is € 573,6 mln. in 2022.

De tweede kerntaak is het versterken van het economisch vestigingsklimaat. Deze taak van de MRDH wordt gefinancierd door inwonerbijdragen vanuit de 23 gemeenten. In 2022 is in totaal € 6,6 mln. beschikbaar.

De deelnemende gemeenten vormen samen het bestuur van de MRDH. Voor de beide kerntaken zijn bestuurscommissies ingesteld (met portefeuillehouders van gemeenten) en adviescommissies (met twee raadsleden per gemeente).

Over het versterken van het economisch vestigingsklimaat door de MRDH leven vragen bij de Rotterdamse gemeenteraad. Deze kwamen tot uiting in de motie Rekenkamerrapport MRDH, waarin de raad de rekenkamer verzoekt een onderzoek te doen naar het economische programma van de MRDH. De raad wil meer inzicht in de rol en positie van de MRDH op dit thema, de opbrengsten van de inspanningen gericht op economische ontwikkeling en de mate waarin de gemeenteraad van Rotterdam hierover wordt geïnformeerd.

In dit rapport onderzoekt de rekenkamer op welke wijze de MRDH invulling geeft aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat en wat hiervan de opbrengsten zijn. Tevens onderzoekt de rekenkamer de mate waarin de gemeenteraad van Rotterdam de beschikbare mogelijkheden benut om zijn kaderstellende en controlerende rol in de MRDH te vervullen.

De relevantie van het onderzoek is breder de Rotterdamse gemeenteraad. Om deze reden heeft Rekenkamer Rotterdam de rekenkamer(commissie)s in de MRDH-regio betrokken bij het onderzoek.

Rekenkamer Rotterdam fungeert voor nog vijf gemeenten als rekenkamer. Het rapport wordt daarom ook aangeboden aan de gemeenteraden van Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland.

De gemeenteraden van de 23 gemeenten zijn op verschillende manieren betrokken bij de MRDH. In de adviescommissies krijgen gemeenteraadsleden de mogelijkheid advies te geven op keuzes van de MRDH. Ook kunnen de gemeenteraden een zienswijze indienen op de Strategische Agenda van de MRDH, waarin elke vier jaar de doelstellingen en strategie worden vastgelegd. De nieuwe Strategische Agenda zal in het voorjaar van 2023 verschijnen, wat betekent dat de gemeenteraden in het begin van 2023 hun zienswijze kunnen indienen. Het rapport van Rekenkamer Rotterdam kan voor de gemeenteraden als input dienen voor deze zienswijze.

Deze bestuurlijke nota bevat de conclusies en aanbevelingen die volgen uit het onderzoek. In de nota van bevindingen staan de feitelijke bevindingen uit het

onderzoek die als basis dienen voor de conclusies in de bestuurlijke nota. Samen vormen de bestuurlijke nota en de nota van bevindingen het rekenkamerrapport.

Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt:

- 1. Hoe bevordert de MRDH het economisch vestigingsklimaat en wat is de waarde hiervan voor de regio en Rotterdam? En*
- 2. Welke mogelijkheden heeft de gemeenteraad om zijn kaderstellende en controlerende rol in de MRDH uit te voeren en hoe benut de gemeenteraad deze beschikbare instrumenten?*

De hoofdconclusies uit het rapport zijn:

Inzet en waarde MRDH

1. De drie functies die de MRDH vervult ter versterking van het economisch vestigingsklimaat (de strategische, faciliterende en uitvoerende functie), passen bij de rol die overheden hebben in succesvolle economische regio's.
2. Twee van de drie functies, de strategische functie en de faciliterende functie, hebben de samenwerking in de MRDH bevorderd. De samenwerking heeft geleid tot meer samenhang in beleid en bestuur en vergroting van de kennisuitwisseling tussen gemeenten. Hiermee is vooruitgang geboekt op één van de knelpunten die de aanleiding vormde voor de oprichting van de MRDH: de bestuurlijke versnippering en onderlinge spanningen in de regio.
3. De uitvoerende functie bestaat uit het financieren van activiteiten en projecten. De belangrijkste financiële regeling (de bijdrageregeling) heeft te maken met structurele onderbesteding, is niet doelmatig van opzet en hangt onvoldoende samen met strategische visies en programma's.

Doelstellingen MRDH

4. De doelstellingen uit de Strategische Agenda voor verbetering van het economisch vestigingsklimaat zijn breed geformuleerd en gaan over diverse aspecten van het economisch vestigingsklimaat. De MRDH mist door deze breedte een eigen profiel ten opzichte van andere partners in de regio.
5. De inzet in middelen en activiteiten concentreert zich op vier van de zeven doelstellingen van de Strategische Agenda. Bij de drie overige doelstellingen is de inzet dermate beperkt dat geen impact op het economisch vestigingsklimaat verwacht kan worden.

Positie raadsleden

6. In de opzet van de gemeenschappelijke regeling MRDH (GR MRDH) zijn relatief veel mogelijkheden gecreëerd om raadsleden te betrekken bij het samenwerkingsverband. De recente wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) biedt nauwelijks mogelijkheden voor verdere vergroting van deze betrokkenheid. De belangrijkste wijzigingen waren al onderdeel van de werkwijze van de GR MRDH.

7. De manier waarop de adviescommissie economische vestigingsklimaat op dit moment wordt ingevuld, past onvoldoende bij de rol, expertise en beschikbare tijd van raadsleden. Daarnaast worden raadsleden onvoldoende geïnformeerd over de voortgang van resultaten van het economisch programma.

8. In Rotterdam is een werkwijze ontwikkeld waarmee raadsleden goed betrokken kunnen worden bij de MRDH. Deze werkwijze wordt voor het economisch vestigingsklimaat beperkt benut.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1:

1. Heroverweeg de huidige opzet van de uitvoerende functie waarmee projecten in de regio worden gefinancierd. Voor deze heroverweging ziet de rekenkamer twee scenario's die in de afweging kunnen worden betrokken:

- Het eerste scenario is het programma economisch vestigingsklimaat terugbrengen tot de strategische en facilitaire functie. Daarbij is nog steeds enige financiering nodig ter ondersteuning van deze functies (de huidige procesmiddelen). Ook kan worden overwogen de subsidiëring van InnovationQuarter en YES!Delft te handhaven. Deze subsidies worden gebruikt voor uitvoering van activiteiten op de schaal van de gehele MRDH.

- Het tweede scenario is het herinrichten van de uitvoerende functie. In dit scenario blijft de MRDH activiteiten in de regio financieren, maar wordt de huidige bijdrageregeling stopgezet. In plaats daarvan moet een nieuwe vorm van financiering worden ontwikkeld met een duidelijke relatie met de strategische doelstellingen en een doelmatige wijze van verstrekking.

Aanbeveling 2:

2. Formuleer concrete en meetbare doelstellingen in de nieuwe Strategische Agenda. Maak duidelijk op welke doelstellingen de MRDH actief inzet, wat de rol van de MRDH daarbij is en wat MRDH gaat bereiken op die doelstellingen.

Aanbeveling 3:

3. Besteed als MRDH aandacht aan monitoring en evaluatie van resultaten. Gebruik deze informatie voor het tussentijds informeren van raadsleden over de voortgang van het bereiken van de doelen van de Strategische Agenda.

Aanbeveling 4:

4. Optimaliseer de betrokkenheid van de gemeenteraden. Zorg er als MRDH voor dat de inhoud en vorm van de adviescommissie economisch vestigingsklimaat beter aansluit bij de rol van raadsleden. Geef raadsleden meer ruimte om met elkaar van gedachten te wisselen over strategische vraagstukken.

Aanbeveling 5:

5. Benut als Rotterdamse raad actief en structureel de mogelijkheden om betrokken te blijven bij het regionaal economisch beleid in de regio.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Niet van toepassing

Advies commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

De commissie MHEK bespreekt het rapport op 16 november 2022. Na commissiebehandeling zal het advies worden toegevoegd aan dit raadsvoorstel.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Presidium van de raad van de gemeente Rotterdam,

De griffier,

De voorzitter,

Ontwerpbesluit:

De Raad van de gemeente Rotterdam,

- gelezen het rapport d.d. 20 oktober 2022 van de Rekenkamer Rotterdam “Bijdragen aan de regionale economie” (22bb6814)
- gelezen het raadsvoorstel;
- gelet op de Gemeentewet en de Verordening Rekenkamer Rotterdam;
- gehoord de beraadslagingen in de commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat op 16 september 2022;

Besluit:

I De **hoofdconclusies 1 tot en met 8** zoals verwoord in het rapport “Bijdragen aan de regionale economie” en in het raadsvoorstel te onderschrijven.

II De **aanbevelingen 1 tot en met 5** uit het rapport “Bijdragen aan de regionale economie” over te nemen:

Aanbeveling 1:

Heroverweeg de huidige opzet van de uitvoerende functie waarmee projecten in de regio worden gefinancierd. Voor deze heroverweging ziet de rekenkamer twee scenario's die in de afweging kunnen worden betrokken:

- Het eerste scenario is het programma economisch vestigingsklimaat terugbrengen tot de strategische en facilitaire functie. Daarbij is nog steeds enige financiering nodig ter ondersteuning van deze functies (de huidige procesmiddelen). Ook kan worden overwogen de subsidiëring van InnovationQuarter en YES!Delft te handhaven. Deze subsidies worden gebruikt voor uitvoering van activiteiten op de schaal van de gehele MRDH.
- Het tweede scenario is het herinrichten van de uitvoerende functie. In dit scenario blijft de MRDH activiteiten in de regio financieren, maar wordt de huidige bijdrageregeling stopgezet. In plaats daarvan moet een nieuwe vorm van financiering worden ontwikkeld met een duidelijke relatie met de strategische doelstellingen en een doelmatige wijze van verstrekking.

Aanbeveling 2:

Formuleer concrete en meetbare doelstellingen in de nieuwe Strategische Agenda. Maak duidelijk op welke doelstellingen de MRDH actief inzet, wat de rol van de MRDH daarbij is en wat MRDH gaat bereiken op die doelstellingen.

Aanbeveling 3:

Besteed als MRDH aandacht aan monitoring en evaluatie van resultaten. Gebruik deze informatie voor het tussentijds informeren van raadsleden over de voortgang van het bereiken van de doelen van de Strategische Agenda.

Aanbeveling 4:

Optimaliseer de betrokkenheid van de gemeenteraden. Zorg er als MRDH voor dat de inhoud en vorm van de adviescommissie economisch vestigingsklimaat beter aansluit bij de rol van raadsleden. Geef raadsleden meer ruimte om met elkaar van gedachten te wisselen over strategische vraagstukken.

Aanbeveling 5:

Benut als Rotterdamse raad actief en structureel de mogelijkheden om betrokken te blijven bij het regionaal economisch beleid in de regio.

III Het college opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1 tot en met 4 en over de voortgang daarvan uiterlijk over een half jaar aan de raad te rapporteren

IV De uitvoering van aanbeveling 5 in handen te leggen van de commissie MHEK.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 1 december 2022.

De griffier,

De voorzitter,

